

จดหมายข่าว

สขร.

ปีที่ 7 ฉบับที่ 24 เดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม 2548

นำมาบอก 2

การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร
ของราชการ พ.ศ. 2540

บทความพิเศษ 3

ค่าธรรมเนียมการสำเนาหรือการรับรองสำเนาข้อมูลข่าวสารของราชการ
ตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540
ตอนที่ 1

บอกเล่าก้าวไกล 11

■ เรื่องอุทธรณ์

คำวินิจฉัย ที่ สค 111 - 115/2548 6

อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการ
สอบสวนทางวินัย

คำวินิจฉัย ที่ สค 118/2548 7

อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการ
พิจารณาร่างกฎหมายและประวัติการทำงานของบุคคล

พระราชบัญญัติ

คำวินิจฉัย ที่ สค 138/2548 8

อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการ
จัดซื้อโปรแกรมคอมพิวเตอร์

คำวินิจฉัย ที่ พส 7/2548 10

อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของ
โรงพยาบาลวชิระภูเก็ตเกี่ยวกับเวชระเบียนประวัติคนไข้

การปฏิบัติตาม

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

เพิ่มความโปร่งใส
สร้างความมั่นใจ
ราชการไทยพร้อมให้ข้อมูล

ในการประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (กขร.) เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2548 ได้มีการพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับ การพิจารณา บังคับให้การรถไฟแห่งประเทศไทยปฏิบัติตามคำวินิจฉัย ที่ สค 18/2548 ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2548 ซึ่งมีมติให้แจ้งการรถไฟแห่งประเทศไทย ทราบและถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2542 ที่ เห็นชอบในแนวทางการดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ ราชการ พ.ศ. 2540 ให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งถือปฏิบัติ ดังนี้

1. เมื่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 28 ได้สอดส่องดูแลพบ ปัญหาทางปฏิบัติและให้คำปรึกษา แนะนำ หรือพิจารณาให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนต่อเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงาน ของรัฐแล้ว ให้เจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โดยให้เร่งรัดดำเนินการเป็นกรณีด่วนที่สุด
2. เมื่อสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้ประสานขอความร่วมมือในการขอเอกสาร หรือทราบข้อเท็จจริงประกอบการดำเนินการเรื่องร้องเรียนหรืออุทธรณ์ ให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งให้ความสำคัญ และให้ความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในการเร่งรัดจัดส่งเอกสาร หรือให้ ข้อเท็จจริงตามที่ได้รับประสานขอความร่วมมือ
3. เมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้มีคำวินิจฉัยและแจ้งให้หน่วยงานของรัฐทราบ แล้ว ให้หน่วยงานของรัฐที่ได้รับแจ้งถือปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยเคร่งครัดภายใน 7 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับทราบคำวินิจฉัย
4. หากหน่วยงานของรัฐแห่งใด มีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติตามความเห็นของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร ของราชการ หรือการให้ความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการและการปฏิบัติ ตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่างๆ หรือไม่สามารถดำเนินการได้ ภายในกำหนดเวลา ให้แจ้งเหตุผลให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนัก นายกรัฐมนตรีทราบโดยเร็ว หากปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดไม่ปฏิบัติตามความเห็นของคณะกรรมการ ข้อมูลข่าวสารของราชการ หรือไม่ให้ความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ หรือ ไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่างๆ โดยไม่มีเหตุผลที่สมควร ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการพิจารณาลงโทษทางวินัยทุกกรณี

บรรณาธิการ

สขร. เป็นหน่วยงานวิชาการและธุรการของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีหน้าที่ในการส่งเสริม และเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

ค่าธรรมเนียมการสำเนา

หรือการรับรองสำเนาข้อมูลข่าวสารของราชการ

ตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

ตอนที่ 1

พันตำรวจโท วรวิทย์ วิเชียรสรรค์⁽¹⁾

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า “ค่าธรรมเนียม” หมายถึง ค่าป่วยการที่เรียกเก็บตามธรรมเนียม ค่าตอบแทนการให้บริการ ทั้งนี้ ถือเป็นเงินที่ต้องจ่ายตามระเบียบที่กำหนดไว้ และเป็นรายได้ของแผ่นดิน เมื่อได้ดูในกฎหมายต่างๆ ก็จะพบคำว่า “ค่าธรรมเนียม” อยู่ในกฎหมายหลายฉบับ เช่น

✍ **พ.ร.บ. กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมอาเภอ พ.ศ. 2503** มาตรา 4 บัญญัติว่า “ค่าธรรมเนียมอาเภอให้เรียกเก็บได้ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง เว้นแต่ค่าธรรมเนียมที่ได้มีกฎหมายอื่นกำหนดไว้โดยเฉพาะ...” และกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในกฎหมายดังกล่าวก็ได้กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไว้ (ไม่เกินอัตราในบัญชีท้าย พ.ร.บ.) ซึ่งจะขอยกเป็นตัวอย่างให้พิจารณาได้แก่ ค่าธรรมเนียมเบ็ดเตล็ด ซึ่งเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการตรวจค้นดูทะเบียนหรือเอกสารอย่างใดของอาเภอซึ่งไม่มีอัตราไว้โดยเฉพาะ ครั้งละ 5 บาท ค่าคัดสำเนาทะเบียนหรือเอกสารอย่างใดโดยเจ้าพนักงานเป็นผู้คัดหรือรับรอง ซึ่งไม่มีอัตราไว้โดยเฉพาะ หนึ่งร้อยคำแรกหรือต่ำกว่า 10 บาท หนึ่งร้อยคำหลังหรือเศษของหนึ่งร้อย ร้อยละ 1 บาท และค่ารับรองสำเนาทะเบียนหรือเอกสารใดๆ ซึ่งไม่มีอัตราไว้โดยเฉพาะ ฉบับละ 5 บาท ฯลฯ

✍ **พ.ร.บ. การทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534** มาตรา 7 กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับอัตราค่าธรรมเนียมการทะเบียนราษฎรไว้ ซึ่งกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2545 ได้กำหนดค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้ การขอคัดและรับรองสำเนารายการในทะเบียนบ้าน (ตามมาตรา 6) ฉบับละ 10 บาท การขอคัดและรับรองสำเนารายการข้อมูลทะเบียนประวัติ

⁽¹⁾ ผู้อำนวยการส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียนและตอบข้อหารือ

ราษฎร (ตามมาตรา 14) ฉบับละ 20 บาท การขอรับสำเนาทะเบียนบ้าน (ตามมาตรา 39) หากเป็นสำเนาทะเบียนบ้านแบบสมุดปกที่ตัดด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ฉบับละ 10 บาท แต่หากเป็นสำเนาทะเบียนบ้านแบบที่ไม่ได้ตัดด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ฉบับละ 5 บาท...

✎ **ประมวลกฎหมายที่ดิน** ซึ่งมีการแก้ไขตาม พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521 ได้กำหนดเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ค่าธรรมเนียมรังวัดเกี่ยวกับโฉนดที่ดิน กรณีคัดหรือจำลองแผนที่ แปลงละ 30 บาท ค่าธรรมเนียมเบ็ดเตล็ด กรณีคำคัดสำเนาเอกสารต่างๆ โดยเจ้าหน้าที่เป็นผู้คัด ร้อยค่าแรกหรือไม่ถึงร้อยละ 10 บาท ร้อยค่าต่อไป ร้อยละ 5 บาท (เศษของร้อยละให้เป็นหนึ่งร้อย) และค่ารับรองเอกสารที่คัดฉบับละ 10 บาท ฯลฯ

การดำเนินการที่เกี่ยวข้องเมื่อประชาชนได้ชำระค่าธรรมเนียมดังกล่าวแล้ว หน่วยงานนั้นๆ จะออกไปเสร็จรับเงินเป็นหลักฐานการชำระค่าธรรมเนียม เงินค่าธรรมเนียมที่เก็บได้จะถูกนำส่งไปยังกระทรวงการคลัง เพราะเป็นรายได้ของแผ่นดินประเภทหนึ่ง

สำหรับ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ได้มีการกำหนดที่เกี่ยวข้องในเรื่องค่าธรรมเนียมไว้ตามมาตรา 9 วรรคสาม ซึ่งบัญญัติว่า “บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจสอบขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งได้ ในกรณีที่สมควรหน่วยงานของรัฐโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้อีก ในการนี้ให้คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น” ดังนั้นหากหน่วยงานของรัฐแห่งใดจะเรียกค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการก็จะต้องเสนอขอความเห็นชอบไปยังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (กขร.) เมื่อ กขร. ได้ให้ความเห็นชอบตามหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมที่หน่วยงานเสนอมานี้แล้ว หน่วยงานนั้นจึงจะสามารถเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามที่ได้รับความเห็นชอบดังกล่าวต่อไป อย่างไรก็ดี ในเรื่องนี้ กขร. เห็นว่า เพื่อให้การเรียกค่าธรรมเนียมการขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นไปด้วยความเหมาะสมและเป็นแนวทางเดียวกัน กขร. จึงออกประกาศเรื่อง การเรียกค่าธรรมเนียมการขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสาร โดยให้ถือว่า กขร. ได้ให้ความเห็นชอบการกำหนดค่าธรรมเนียมตามประกาศดังกล่าวเป็นการทั่วไป

เกณฑ์ที่ กขร. กำหนดไว้เป็นค่าธรรมเนียมการทำสำเนาโดยเครื่องถ่ายเอกสารที่หน่วยงานของรัฐสามารถกำหนดได้ เช่น การสำเนาจากกระดาษขนาดเอ 4 หน้าละไม่เกิน 1 บาท หรือกระดาษขนาด บี 4 หน้าละไม่เกิน 2 บาท หรือกระดาษขนาด เอ 3 หน้าละไม่เกิน 3 บาท เป็นต้น ถือเป็นอัตราค่าธรรมเนียมที่ กขร. ให้ความเห็นชอบเป็นการทั่วไปแล้ว หน่วยงานของรัฐสามารถใช้เป็นเกณฑ์กลางในการปฏิบัติในเรื่องนี้หรืออาจนำไปเป็นเกณฑ์ประกอบในการออกระเบียบหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการเรียกค่าธรรมเนียมในเรื่องนี้ได้ แต่ต้องไม่เกินอัตราที่ กขร. ให้ความเห็นชอบดังกล่าว แต่หากหน่วยงานของรัฐจะเรียกค่าธรรมเนียมการทำสำเนาโดยเครื่องถ่ายเอกสารในขนาดกระดาษ หรือในอัตราที่เกินกว่าที่กำหนดไว้ หรือการขอทำสำเนาที่เป็นสื่อประเภทอื่น เช่น การสำเนาข้อมูลข่าวสารด้วยระบบคอมพิวเตอร์ หน่วยงานของรัฐจะต้องได้รับความเห็นชอบจาก กขร. ก่อน เว้นแต่เป็นค่าธรรมเนียมที่ไม่เกินต้นทุนที่แท้จริง ซึ่งมีตัวอย่างในการขอความเห็นชอบที่เกี่ยวข้อง เช่น ธนาคารของรัฐแห่งต่างๆ ได้รับความเห็นชอบการสำเนาข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ในกระดาษขนาดเอ 4 แผ่นละ 3 บาท (กรณีนักศึกษาคิด 2 บาท) หรือกระดาษขนาด เอ 3 แผ่นละ 5 บาท (กรณีนักศึกษาคิด 4 บาท)

อย่างไรก็ตาม สมมติว่าหากราคากระดาษแพงขึ้น โดยกระดาษเอ 4 แผ่นละ 3 บาท หน่วยงานของรัฐอาจเก็บค่าธรรมเนียมการสำเนากระดาษดังกล่าวได้ในแผ่นละ 4 - 5 บาทตามต้นทุนในการผลิตสำเนาข้อมูลข่าวสารนั้น ซึ่งอาจมีต้นทุนในเรื่องค่ากระดาษ ค่าหมึกพิมพ์ หรืออื่นๆ (หากมี) นอกจากนี้ ในเรื่องค่าธรรมเนียมในการให้คำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารที่ถือว่า กขร. ได้ให้ความเห็นชอบเป็นเกณฑ์กลางไว้แล้ว โดยให้คิดในอัตราค่าธรรมเนียมไม่เกิน 5 บาท ซึ่งในการบริการประชาชนนั้นขอให้ทางหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐช่วยบริการให้ประชาชนด้วยความเอื้ออาทรด้วย

นอกจากนี้ ยังมีหลักเกณฑ์สำคัญที่ต้องพิจารณาก่อนด้วยก็คือ กรณีที่มีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้ซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องพิจารณาเป็นประการแรก ก่อนที่จะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามประกาศ กขร. ที่กำหนดไว้ได้ขอลำดับถึงตัวอย่างที่ได้เสนอไว้ในตอนต้น กรณีการขอคัดและรับรองสำเนารายการในทะเบียนบ้าน ฉบับละ 10 บาท หรือการขอคัดและรับรองสำเนารายการข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร ฉบับละ 20 บาท ซึ่งเป็นไปตาม พ.ร.บ. ทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 หรือค่าธรรมเนียมรังวัดเกี่ยวกับโฉนดที่ดิน กรณีคัดหรือจำลองแผนที่แปลงละ 30 บาท ก็เป็นไปตามประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไว้โดยเฉพาะ แม้จะเป็นการสำเนาในกระดาษตามขนาดที่ กขร. ได้ออกประกาศกำหนดในเรื่องอัตราค่าธรรมเนียมไว้ก็ตาม แต่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจะเรียกค่าธรรมเนียมตามที่มีกฎหมายกำหนดไว้เฉพาะนั้น ดังนั้น จึงเป็นเกณฑ์ที่ต้องถือปฏิบัติในเรื่องการเรียกค่าธรรมเนียมการขอสำเนา และขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารของราชการ ดังนี้

- 1) ต้องพิจารณากฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องก่อน
- 2) หากไม่มีกฎหมายเฉพาะตามข้อ 1 ก็ใช้อัตราค่าธรรมเนียมตามประกาศ กขร. กำหนด
- 3) หากไม่มีเกณฑ์ที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะในประกาศ กขร. ก็พิจารณาในเรื่องการเรียกค่าธรรมเนียมตามต้นทุนที่แท้จริง

สำหรับเรื่องค่าธรรมเนียมในการเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารของราชการ คงต้องพิจารณาตามกฎหมายเฉพาะที่กำหนดไว้ เช่น ตาม พ.ร.บ. กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมอำเภอฯ ที่กำหนดให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการตรวจค้นดูทะเบียนหรือเอกสารอย่างใดของอำเภอ ซึ่งไม่มีอัตราไว้โดยเฉพาะ โดยเก็บครั้งละ 5 บาท เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าว ในเรื่องนี้ กขร. ไม่ได้กำหนดอัตราเรียกค่าธรรมเนียมไว้แต่อย่างใด ดังนั้น หน่วยงานของรัฐแห่งใดจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารของราชการก็ต้องเสนอเรื่องขอความเห็นชอบ กขร. ต่อไป

ในเรื่องนี้คงจะต้องถือปฏิบัติในหลักพิจารณาว่า “ใครได้ประโยชน์ ต้องเป็นผู้จ่าย” นั่นคือเมื่อประชาชนต้องการให้หน่วยงานของรัฐจัดทำสำเนาหรือรับรองสำเนาข้อมูลข่าวสารใด เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายในการจัดทำสำเนาข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ประชาชนผู้ร้องขอก็ต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายดังกล่าว เว้นแต่ หากพิจารณาว่าเป็นการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยซึ่งกฎหมายกำหนดข้อยกเว้นไว้ ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐคงต้องไปกำหนดเกณฑ์ที่เหมาะสมต่อไปว่าผู้ใดจึงจะถือเป็นผู้มีรายได้น้อย เขียนถึงตอนนี้นำปรากฏว่าหมดกระดาษแล้ว ยังเหลือประเด็นเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมที่เก็บในเรื่องนี้ ซึ่งเดิมหน่วยงานของรัฐต้องส่งไปเป็นรายได้แผ่นดิน แต่ตอนนี้ปรากฏว่ามีข้อบังคับกระทรวงการคลังล่าสุด กำหนดให้หน่วยงานของรัฐสามารถนำไปใช้ได้แล้ว เสียตายจัง รายละเอียดในเรื่องนี้เอาไว้ในตอนหน้า ขอโปรดติดตามฉบับต่อไปนะครับ...

ดำวินิจฉัย ที่ สด 111 - 115/2548

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
เกี่ยวกับการสอบสวนทางวินัย

ผู้อุทธรณ์

นายบพิตร ฯ นายเจริญ ฯ และนายเอกชัย ฯ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน กรมการจัดหางาน และสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สาเหตุที่อุทธรณ์

ผู้อุทธรณ์ทั้ง 3 ถูกกล่าวหาพร้อมกับพวกอีก 6 คน กรณีเรียกรับเงินค่าหัวคิวแรงงานหรือค่าคุ้มครองจากบริษัทจัดหางาน และเรียกรับเงินกรณีบริษัทจัดหางานที่อุทธรณ์คำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตจัดหางาน จึงมีความประสงค์ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการสอบสวนทางวินัยผู้อุทธรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารบางรายการ และกรมการจัดหางานปฏิเสธการเปิดเผยรายงานการสอบสวนทางวินัย

เหตุผลในการปฏิเสธ

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน และกรมการจัดหางานปฏิเสธโดยให้เหตุผลว่า ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 15 (4) และ (6) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งไม่อาจเปิดเผยได้ และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารบางรายการจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร สำหรับสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ 1 - 2 โดยปกปิดชื่อพยานและข้อความบางส่วน

การพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า กระบวนการสอบสวนทางวินัยดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วและได้มีคำสั่งลงโทษผู้อุทธรณ์แล้ว ผู้อุทธรณ์จึงควรมีสิทธิที่จะได้รับทราบรายละเอียดในสำนวนการสอบสวนเพื่อปกป้องสิทธิของตน การเปิดเผยไม่น่าจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ การเปิดเผยบันทึกคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแต่ละคนให้แก่ผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยร่วมกับรายอื่น ไม่น่าจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร ส่วนการเปิดเผยชื่อพยานและชื่อบริษัทนั้น ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าหากผู้อุทธรณ์ได้รู้ตัวพยานแล้วจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของพยานหรือบุคคลอื่น อีกทั้งผู้อุทธรณ์ซึ่งถูกลงโทษให้ไล่ออกจากราชการต้องการข้อมูลข่าวสารเพื่อใช้ต่อสู้ในชั้นอุทธรณ์

มติคณะกรรมการวินิจฉัยฯ

ให้สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน กรมการจัดหางาน และสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์

16 กันยายน 2548

ดำวินิจฉัย ที่ สด 118/2548

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
เกี่ยวกับการพิจารณาร่างกฎหมายและประวัติการทำงานของคน

ผู้อุทธรณ์

นายธีรชัย ฯ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานศาลปกครอง

สาเหตุที่อุทธรณ์

ผู้อุทธรณ์มีหนังสือถึงเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองว่า ขอให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารในความครอบครองเพื่อประโยชน์ต่อสิทธิการฟ้องคดีของประชาชน ประวัติการทำงานของนายปรีชา ขวลิตรำรง ตุลาการศาลปกครองสูงสุด ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการในกระทรวงการคลัง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา เพื่อตรวจสอบศาลปกครองสูงสุดให้ทราบถึงเหตุที่อาจทำให้องค์คณะพิจารณาคดีเสียความยุติธรรมในคดีที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการปฏิเสธ

หน่วยงานปฏิเสธโดยให้เหตุผลว่า เป็นการขอข้อมูลข่าวสารภายใต้บังคับตามหมวด 2 ว่าด้วยข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสำนักงานศาลปกครองไม่อาจเปิดเผยได้ เนื่องจากเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควรตามมาตรา 15 วรรคหนึ่ง (5)

การพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้เป็นข้อมูลส่วนบุคคลแต่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานอันมีผลเกี่ยวกับการนั่งพิจารณาคดี ซึ่งแม้การพิจารณาคดีจะเสร็จสิ้นแล้ว แต่ผู้อุทธรณ์ต้องการข้อมูลเพื่อใช้ดำเนินการตรวจสอบในทางจริยธรรมของตุลาการศาลปกครอง และคัดค้านการนั่งพิจารณาคดีของนายปรีชา ฯ ในคดีอื่น ทั้งผู้อุทธรณ์ต้องการข้อมูลอย่างจำกัดเฉพาะการปฏิบัติงานระหว่างปี พ.ศ. 2540 - 2544 การเปิดเผยจึงไม่เป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลเกินสมควร

มติคณะกรรมการวินิจฉัยฯ

ให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์

27 กันยายน 2548

ดำวินิจฉัย ที่ สด 138/2548

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
เกี่ยวกับการจัดซื้อโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ผู้อุทธรณ์

บริษัทไทยอินฟอร์เมชันพับลิชชิงซิสเต็มส์ จำกัด

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

เทศบาลนครอุดรธานี

เหตุที่อุทธรณ์

ผู้อุทธรณ์มีหนังสือถึงเทศบาลนครอุดรธานี ขอข้อมูลข่าวสาร 3 รายการ คือ 1. หลักฐานเอกสารเกี่ยวกับการสอบราคาและการทำสัญญาซื้อขาย 2. ขอดำเนินการขอซอฟต์แวร์ในรายวิชา และ 3. รายละเอียดเกี่ยวกับผลการวินิจฉัยของคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง

เหตุผลในการปฏิเสธ

เทศบาลนครอุดรธานีปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยให้เหตุผลว่า เป็นข้อมูลข่าวสารที่อาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของบริษัทฯ และบริษัทฯ ได้ยื่นคำคัดค้านไว้แล้ว ตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

การพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ 1 คือการสอบราคาเพื่อจัดซื้อโปรแกรมคอมพิวเตอร์การเรียนการสอนสำเร็จรูปวิชาต่างๆ ได้ดำเนินการเสร็จสิ้น โดยมีการทำสัญญาระหว่างเทศบาลนครอุดรธานีกับผู้ชนะการประกวดราคาแล้ว ข้อมูลข่าวสารดังกล่าว จึงเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการเกี่ยวกับผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้บุคคลที่ไม่อาจมีส่วนได้เสียหรือไม่ก็ตามเข้าตรวจสอบได้ตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ลงวันที่ 1 ธันวาคม 2543 เรื่อง กำหนดให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ ตามมาตรา 9 (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ผู้อุทธรณ์ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจสอบขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้ ตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ข้อมูลรายการที่ 2 คือการขอตรวจสอบซอฟต์แวร์รายวิชา เห็นว่า ในการจัดซื้อพัสดุของหน่วยงานของรัฐ เมื่อตกลงทำสัญญาซื้อขายกันแล้วต้องมีการส่งมอบเพื่อใช้ประโยชน์ในราชการ พัสดุนั้นมีการส่งมอบโดยถูกต้องแล้วจัดเป็นทรัพย์สินของราชการ และอาจเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการได้ บริษัทฯ ได้ส่งมอบโปรแกรมคอมพิวเตอร์การเรียน

การสอนสำเร็จรูป โดยติดตั้งชุดซอฟต์แวร์ดังกล่าวลงในคอมพิวเตอร์ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี จำนวน 60 แห่ง เมื่อจะใช้ประโยชน์จากโปรแกรมคอมพิวเตอร์การเรียนการสอนสำเร็จรูป ต้องเปิดเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีการติดตั้งโปรแกรมดังกล่าว เครื่องคอมพิวเตอร์จึงจะแสดงภาพและเสียงสื่อความหมายให้นักเรียนและครูได้ใช้เพื่อประกอบการเรียนการสอนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ฯ จึงเป็นสิ่งที่ถูกบันทึกไว้ในคอมพิวเตอร์และจะสื่อความหมายได้เมื่อมีการเปิดใช้ อันเข้าลักษณะเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งบัญญัติว่า “ข้อมูลข่าวสาร” หมายความว่า สิ่งที่สื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง ข้อมูล หรือสิ่งใดๆ ไม่ว่าการสื่อความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใดๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผนผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้ และเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่บุคคลอาจขอให้หน่วยงานของรัฐจัดหาให้ได้ ตามมาตรา 11 วรรค แม้บริษัทฯ จะคัดค้านแต่โปรแกรมคอมพิวเตอร์ดังกล่าวใช้ประกอบการเรียนการสอน ผู้ใช้คือครูและนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครอุดรธานี ข้อมูลข่าวสารในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ดังกล่าวได้เปิดเผยแก่ครูและนักเรียนโดยทั่วไปอยู่แล้ว การเปิดเผยจึงไม่น่าจะกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของบริษัทผู้คัดค้าน ตามมาตรา 17 หากบุคคลหนึ่งบุคคลใดนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ดังกล่าวไปใช้อันเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิบัตรของผู้ใด ย่อมจะต้องรับผิดชอบในการกระทำของตนเอง ส่วนข้อมูลข่าวสารรายการที่ 3 รายละเอียดเกี่ยวกับผลการวินิจฉัยของคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง ผู้อุทธรณ์มิได้ยื่นคำขอไว้ในชั้นต้น จึงไม่เป็นอุทธรณ์ที่จะรับไว้พิจารณาได้

มติคณะกรรมการวินิจฉัยฯ

ให้เทศบาลนครอุดรธานี เปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ 1 และ 2 แก่ผู้อุทธรณ์ ส่วนอุทธรณ์ที่เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารรายการที่ 3 ให้ยกอุทธรณ์

17 พฤศจิกายน 2548

ดำวินิจฉัย ที่ พว 7/2548

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
ของโรงพยาบาลวชิระภูเก็ตเกี่ยวกับเวชระเบียนประวัติคนไข้

ผู้อุทธรณ์

นายทง ฯ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

โรงพยาบาลวชิระภูเก็ต

สาเหตุที่อุทธรณ์

ผู้อุทธรณ์มีหนังสือถึงคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของโรงพยาบาลวชิระภูเก็ต กรณีผู้อุทธรณ์ยื่นคำขอด้วยวาจาขอคัดถ่ายเวชระเบียนประวัติคนไข้ของ นางบัวลา ฯ ภรรยา ซึ่งได้เสียชีวิต

เหตุผลในการปฏิเสธ

หน่วยงานปฏิเสธโดยให้เหตุผลว่า คณะกรรมการบริหารโรงพยาบาลมีมติไม่อนุญาตให้เปิดเผยเวชระเบียนของผู้เสียชีวิตกับบุคคลหรือหน่วยงานใดตามมาตรา 15 (2) และ (5) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

การพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยฯ พิจารณาเห็นว่า เวชระเบียนประวัติคนไข้เป็นเอกสารที่แสดงถึงอาการเจ็บป่วยของผู้ป่วยและการให้การรักษาของแพทย์และบุคลากรของโรงพยาบาล จึงเป็นเอกสารที่เป็นข้อมูลของผู้ป่วยอันเกี่ยวเนื่องกับการรักษาพยาบาล ในกรณีนี้ผู้ป่วย คือ นางบัวลา ฯ ได้ถึงแก่กรรมแล้ว การขอความยินยอมเพื่อให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการรักษาพยาบาลจากผู้ป่วยย่อมไม่อยู่ในวิสัยที่จะกระทำได้ ผู้อุทธรณ์เป็นสามีของผู้ป่วยซึ่งถึงแก่กรรมเป็นทายาทตามกฎหมายจึงมีสิทธิขอทราบข้อมูลข่าวสารของผู้ป่วยที่ถึงแก่กรรมได้ การเปิดเผยรายงานทางการแพทย์หรือเวชระเบียนประวัติของผู้ป่วยกรณีนี้ จึงไม่ถือเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลของผู้ป่วยตามมาตรา 15 (5) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

มติคณะกรรมการวินิจฉัยฯ

ให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้อุทธรณ์

30 พฤศจิกายน 2548

การจัดสัมมนาเพื่อเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารแก่ภาคประชาชน ภาคเอกชน และองค์กรทางสังคมในส่วนภูมิภาค

การจัดสัมมนาเพื่อเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารแก่ภาคประชาชน ภาคเอกชน และองค์กรทางสังคมในส่วนภูมิภาค เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2548 ณ โรงแรมดักติล จัหวัดมหาสารคาม มีผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคาม (นายวิทย์ ลิมานนท์ทราไชย) เป็นประธานพิธีเปิด

พระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540

เป็นกฎหมายของประชาชนทุกคน เพื่อคุ้มครองสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบกระบวนการทำงานของระบบราชการให้มีความโปร่งใส และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

คณะที่ปรึกษา

นายชั่งทอง โอภาสศิริวิทย์
ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี
นางวนิดา สักการโกศล
ผอ.สนง.คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
นายนคร เสรีรักษ์
ผอ.ส่วนนโยบายและวิเคราะห์
พ.ต.ท. วรทัต วิเชียรสรรค์
ผอ.ส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียนและตอบข้อหารือ
นายเยี่ยมศักดิ์ คุ้มอินทร์
ผอ.ส่วนงานวินิจัยยุทธวิธี
นางภัคพิชา จันทศิริ
ผอ.ส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
นางสาวปณิศา เหลืองวรเมธ
หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาระบบสารสนเทศ
นายศักดิ์ดา สุทธิโคตร
หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

บรรณาธิการ

นางภัคพิชา จันทศิริ
คณะทำงาน
นางสาววันดี เรืองงาม
นายภูวเดช เลี้ยงรักษา

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. 10300
โทร. 0 2281 8552 - 3 โทรสาร 0 2281 8543
www.oic.go.th

เล่มที่ ๑

ส่ง

เพิ่ม **ความโปร่งใส** สร้าง **ความมั่นใจ** ราชการไทย **พร้อมให้ข้อมูล**